

Vård och omsorg**Ansvarig**

Helen Hansson Malmgren
Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Upprättad den

2022-04-07

Upprättad av

Helen Hansson Malmgren

Reviderad den

2025-08-20

Rutin för att förebygga legionella på särskilda boende och i LSS bostad

Legionella är en bakterie som kan orsaka svår lunginflammation (legionärssjuka). Det är särskilt äldre personer som är i riskzonen för allvarlig sjukdom. En person med nedsatt immunförsvar och underliggande sjukdom är speciellt mottagliga och kan utveckla Legionärssjuka.

I det allmänna kommunala vattenledningssystemet är förekomsten av legionella liten, men bakterien kan snabbt växa till sig i stillastående vatten när kranar och duschar inte används regelbundet.

Bakterierna tar sig till människor via aerosoler i vattendimma till exempel vid dusch eller genom aspiration vid tillstånd med nedsatta hostreflexer. Smitta mellan personer är inte påvisat och sjukdomen är anmälnings- och smittspårningspliktig enligt smittskyddslagen.

Förebyggande rutiner i verksamheten

Det är viktigt att alla verksamheter arbetar förebyggande för att förhindra uppkomst och spridning av legionella. Ansvarig verksamhetschef har det yttersta ansvaret för att säkerställa följsamhet till denna rutin.

- Verksamhetschef på alla särskilda boende och LSS gruppboende ansvarar för att det finns lokala rutiner för att säkerställa kontinuerlig spolning i alla lägenheter (duschar, pentryvask, handfat) samt på övriga tappställen i byggnaden som exempelvis personalomklädningsrum, vardagsrum, städförråd, tvättstugor mm.
- Spolningarna ska dokumenteras och det ska finnas en spårbarhet för att påvisa när det senast spolades exempelvis via signeringslistor. Vellinge kommun genomför rutinprovtagning vid två tillfällen per år i de fastigheter som kommunen ansvarar för. Skulle provsvaret visa på förhöjda värden av legionella ska verksamheten kunna uppvisa när spolning har skett.
- Låt alltid vattnet rinna minst 1 minut innan duschning påbörjas hos en vårdtagare/brukare.
- Duschmunstycket ska vara i legionellautförande för att minska aerosolbildningen, vilket innebär att det inte ska ha ställbara strålar samt en slät yta utan gummidetaljer.

- Alla duschslangar och vattenkranar i hela byggnaden som inte används regelbundet ska genomspolas minst 1 gång/vecka. Spolningen genomförs genom att först spola varmt vatten i 2 minuter och därefter kallt vatten i 2 minuter.
- När det flyttar in en ny hyresgäst i en lägenhet ska duschmunstycket rengöras med rengöringsmedel så att beläggningar försvinner, torka med papper och munstycket tvättas därefter med ytdesinfektion.
- Spoldesinfektor som inte används regelbundet ska köras minst en gång per vecka för att undvika stillastående vatten.

Hantering vid förhöjda värden av legionella

Om verksamheten får information att det finns förhöjda värden av legionella i vattenprov gäller följande:

- Ordinarie duschmunstycke tas av och rengörs enligt beskrivning ovan. Därefter sparas duschmunstycket i aktuell lägenhet (märk gärna med lägenhetsnummer).
- Duschmunstycke med legionellafilter monteras på duschslangen. Filtret har en hållbarhet på 90 dagar.
- Efter 90 dagar ska filtret bytas och duschmunstycket ska rengöras enligt beskrivning ovan.
- Verksamheten ansvarar för att ha lokala rutiner för denna hantering och ska dokumentera datum då munstycket med filter monterats eller när nytt filter byts.
- Vid frågor kontaktas kommunens medicinskt ansvariga sjuksköterska.

Länk

Viktigt att verksamheten även har följsamhet till ”*Vårdhygien Skånes riktlinjer för legionella i särskilda boendeformer och korttidsplatser i kommunal vård och omsorg*” som finns att läsa på [Region Skåne hemsida](#)